

11 Mart 2019

RÖPORTAJ SORULARI

Atilla Bıyıkoğlu, Profesör. TIBTD 9nci Dönem Başkanı

- S1. Yaşamınızın kısa biyografik bir özetini verebilir misiniz? (Doğum yeri ve tarihi, aile bireyleri-sayısı, okul öncesi, yüksek öğrenim, ısı bilimi haricindeki iş tecrübeniz, şu anki aileniz—eşiniz, çocuklar).
- C1. Ankara 1967 doğumluyum. Bir oğlum ve bir kızım var. İlköğretimi Ankara Sarar İlkokulunda, orta okul ve lise eğitimimi Ankara Bahçelievler Deneme Lisesinde tamamladım. Gazi Üniv. Makina mühendisliği'nde Lisans, ODTÜ Makina Mühendisliği bölümünde Yüksek Lisans eğitimi aldım. Doktora eğitimimi ise yine Gazi Üniversitesi Makina mühendisliği bölümünde tamamladım. Yüksek Lisans eğitimi ile birlikte Araştırma Görevlisi olarak Gazi Üniversitesi Müh. Fak. Makina Müh. Bölümünde akademik hayata adım attım. Üniversite dışında başka bir deneyimim olmadı.
- S2. Türk Isı Bilimi ve Tekniği Derneği (TIBTD)'nin kurulum aşaması hakkında bilgi verir misiniz? Derneğin kurulma fikrini ilk kim önerdi?
- C2. Türkiye çapında ısı bilimine ilişkin araştırmaları ve uygulamaları geliştirmek amacıyla Isı Bilimi ve Tekniği Derneği'ni kurmak fikri 1974 sonbaharında Boğaziçi Üniversitesinde düzenlenen "Termodinamik Eğitimi" çalıştay sırasında gündeme gelmiştir. Çoğunluğu Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) ve İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) öğretim üyesi olan küçük bir grup, dernek tüzüğü'nün ana hatlarını belirleyerek 1976 yılı başında "Isı Bilimi ve Tekniği Derneği"ni ODTÜ Makine Mühendisliği Bölümü'nde kurmuştur.
- S3. 2018 yılında TIBTD'nin dokuzuncu başkanı olarak seçildiniz. Dernek başkanı olarak ilk tecrübeniz ne oldu ve nasıl sonuçlandı?
- C3. Dernek başkanı olarak ilk faaliyetim, üye iletişimlerinin kurularak aktif üyelerin tespit edilmesi olmuştur ve bu süreç halen devam etmektedir. Üye bilgileri güncellenerek DERBİS sistemine girilmektedir.
- S4. Başkanlık yaptığınız dönemdeki Türkiye sanayisinin durumu nasıldı? Sizin ve meslek arkadaşlarınızın karşılaştığı zorluklar nelerdi?

- C4. 2018 yılı, döviz krizi sonrası ekonomik çalkantıların olduğu bir dönem olarak geçti. 2019 yılı ise ekonomik krizin etkilerinin daha çok hissedildiği bir yıl olarak geçeceğe benziyor. Birçok sanayi kolunda sektörel anlamda iç piyasada bir durgunluk yaşanmaktadır. İhracata yönelen firmalar haricindekiler kapasitelerini düşürmeye başlamış bir kısmı da faaliyetlerine son vermiştir. Bu ortamda, Kongre için sponsor bulunmasında zorluklar yaşanmaktadır. Bununla birlikte, kongre ücretleri kar amacı güdülmeyen minimum seviyede tutulmuştur.
- S5. Ne zaman ve nasıl TIBTD'nde göreve başladınız?
- C5. TIBTD'ne 1994 yılında 795 üye no ile kayıt oldum. 26.11.2004 tarihinde, dönemin başkanı Prof. Dr. Zühtü Uysal'ın önerisi ile Yönetim Kuruluna girdim. 2004 yılından 2018 yılına kadar 14 sene derneğin yönetim kurulunda aktif olarak yer aldım. 05.12.2006 Tarihinden başkan olana kadar muhasip üye olarak 12 yıl hizmet ettim.
- S6. Daha başka türde herhangi bir topluluk ve benzeri oluşumda üyeliğiniz var mı?
- C6. MMO(1990), TTMD(2019), ASME(1994-2004), ASHRAE(2013) üyeliklerim bulunmaktadır.
- S7. TIBTD'nin başlangıç yıllarındaki hedefiniz neydi?
- C7. Derneğin gelişimine hizmet etmek ve aktif olarak görev almak.
- S8. Isı Bilimi ve Tekniği ile ilgili hangi projeleri gerçekleştirdiniz ve ısı bilimi ile ilgili geleceğe yönelik planlarınız nelerdir?
- C8. Dernek web sayfasının İngilizce arayüzü oluşturulmuş ve 1977 yılından beri basılan tüm dergiler elektronik formda web sayfasına yüklenmiştir. 2019 yılında Kocaeli'nde gerçekleştirilecek olan 22. Isı Bilimi ve Tekniği Kongresi hazırlıkları yapılmaktadır. Şimdiye kadar ulusal olarak gerçekleştirilen kongrenin uluslararası nitelik kazanması sağlanmıştır. Dernek rozeti tasarlanmış ve üyelere ücretsiz dağıtılmak üzere bastırılmıştır. Ayrıca, dernek üye kimlik kartı tasarlanarak bastırılmış ve kongre esnasında üyelere ücretsiz dağıtılması planlanmaktadır. Geleceğe yönelik olarak, dernek üye sayısının artırılması ve her üniversitede derneği temsil eden bir öğretim

elemanı tayin edilmesi planlanmaktadır. Isı Bilimi ve Tekniği Dergisinin elektronik basımı ve dağıtımına yönelik girişimde bulunulacaktır. Ayrıca, dergide yayınlanan her makale için Doi numarası alınacaktır. Derneği, hem yurtiçi hem de yurtdışı üniversite ve sanayi camialarında daha tanınır hale getirmek için tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda, derneğin bir tanıtım filmi hazırlanması planlanmıştır. Bugüne kadar derneğe hizmeti geçen kişilerle röportajlar gerçekleştirilecek ve tanıtım filminde kullanılacaktır. Ayrıca, TIBTD dergisinde yayınlanan makalelerden bir tanesi seçilip 1 dakikalık bir tanıtım filmi hazırlanacaktır. Bu filmin, ulusal ve uluslararası alanda, akademi ve sanayide derginin tanıtımına katkıda bulunacağı ve farkındalığı artıracığı düşünülmektedir. Derneğin uluslararası camiada tanınmasına yönelik uluslararası organizasyonlara dahil olunarak etkinliğinin artırılması planlanmaktadır. Bunun yanı sıra, dernek bazında ulusal ve uluslararası projelere ortak ve/veya yürütücü olarak katılmak için girişimlerde bulunulacaktır.

- S9. Türkiye'deki ısı bilimi ve tekniği sektörü ile ilgili olarak, sektörün bugünkü durumu ve geleceği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?
- C9. Türkiye, ısı bilimi ve tekniği alanında dünya çapında söz sahibi akademisyen ve mühendislerle sahiptir. Örnek verilecek olursa, şu anda akademisyen olarak aklıma gelenler; Sadık Kakaç, Yaman Yener, Yunus Çengel, Vedat Arpacı, Necati Özışık, vd. Isı bilimi ve tekniğinin kapsam alanı, İklimlendirme sektörünü içermektedir. İklimlendirme sektörü, sivil toplum örgütleri açısından yapılanmasını tamamlamıştır. Sektörel derneklere örnek verecek olursak; TTMD, DOSİDER, İZODER, BACADER, İSKİD, İSEDA, ESSİAD, GÜNDER, KBSB, SOSİAD, MTMD, vd. sayılabilir. İklimlendirme sektörünün ticaret hacmi 2017 yılı itibarıyla 9.2 Milyar USD'dır. İhracat miktarı 3,9 Milyar iken İthalat ise 5,3 Milyar USD olarak gerçekleşmiştir. İklimlendirme ticaret hacminin Türkiye ticaret hacmindeki payı %2,3 mertebesindedir. İklimlendirme sektörünün 2023 yılı ihracat hedefinin 25 Milyar USD olduğu düşünüldüğünde sektörün gelişme potansiyeli hakkında fikir sahibi olunabilir.
- S10. Türkiye'deki üniversitelerde verilmekte olan ısı bilimi ile ilgili dersler hakkındaki görüşünüz nedir? Yeterli mi? Isı bilimi ile ilgili dersleri çeşitlendirmek ve ısı bilimi ve tekniği sektörüne öğrencilerin ilgisini artırmak için neler yapılmalıdır?

- C10. Türkiye'de, ısı bilimi ile ilgili üniversitelerde verilmekte olan dersler, genel olarak düşünüldüğünde, yeterli olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, bilimde yaşanan gelişmelerin ders kitaplarına ve öğretim elemanlarının ders notlarına yansımalarının yavaş olduğu kanaatindeyim. Teorik eğitim iyi olmakla birlikte, laboratuvar ve deneysel ekipmanların eksikliği nedeniyle, öğrenciye uygulama hakkında yeterli bilgi verilemediğini düşünmekteyim.
- S11. Türk Isı Bilimi ve Tekniği Derneği (TIBTD), Türkiye'deki ısı bilimi ve teknolojisini geliştirmek amacıyla 1976 yılında ODTÜ'de kuruldu. TIBTD'nin 9. Dönem başkanı olarak 2018 yılında görevi devraldınız. Başkan olduğunuz sürede, ısı bilimi ve teknolojisinin gelişimi için başarıyı hedeflediğiniz projeleriniz neler olacaktır?
- C11. Dernek başkanı olarak başarıyı hedeflediğim dört temel hedefim var. Bunlardan ilki, Türkiye'de ısı bilimi ve tekniği konusunda çalışan tüm akademisyenleri, mühendisleri ve ilgi duyan araştırmacıları TIBTD'ne üye yapmaktır. İkinci hedefim, science citation index expanded tarafından taranan Türk Isı Bilimi ve Tekniği Dergisinin impact faktörünü artıracak faaliyetler yapmaktır. Üçüncü hedefim, İki senede bir düzenlenen Isı Bilimi ve Tekniği Kongresini, ulusal ve uluslararası alanda daha bilinir ve saygın bir etkinlik haline getirmektir. Dördüncü hedefim, Türkiye'deki ve yurtdışındaki ısı bilimi ve tekniği konusunda faaliyet gösteren organizasyonlarla bilimin gelişmesine hizmet edecek ortak faaliyetler düzenlemektir. Birinci ve üçüncü hedefe yönelik projeler başlatılmış durumdadır. Diğer hedeflere ulaşmak için zamanı geldiğinde projeler başlatmayı planlıyorum.
- S12. Şahsen TIBTD sizin için ne anlam ifade ediyor?
- C12. TIBTD, benim nezdimde, Türkiye'deki akademisyenlerin bir buluşma noktası ve ortak paydasıdır. Alanında ün yapmış birçok bilim insanına derneğimiz vasiyasıyla ulaşmak mümkündür. Kongrelerimiz, eğitimin ve bilimin geliştirilmesine yönelik çözümlerin üretildiği, eşine az rastlanan sıcak bir atmosfer içinde geçmektedir. Akademik camiayı biraraya getiren bu ve benzeri oluşumlara ülkemizin ihtiyacı olduğu kanaatindeyim. Dolayısıyla, ısı bilimi ile ilgilenen her vatandaşımızın bu derneğe sahip çıkması gerektiğini düşünüyorum.
- S13. Isı bilimi alanını seçen genç insanlara ne tavsiye edersiniz?

- C13. Genç bilim insanlarının, uluslararası gelişmeleri yakından takip etmelerini, yurtiçi ve yurtdışında alanları ile ilgili düzenlenen kongrelere düzenli olarak katılmalarını, ümitlerini yitirmemelerini ve eleştiriye açık olmalarını tavsiye ederim.
- S14. TIBTD'nin bugünü ve geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz?. Derneğin geleceği ile ilgili olarak önerileriniz nelerdir?
- C14. Dernek, kuruluşundan bu yana 8 başkanlık dönemi geçirmiştir. Başkanlık dönemleri sıralanacak olursa; Yalçın Göğüş (1976-1979), Sadık Kakaç (1979-1980), Orhan Yeşin (1980-1981), Nuri Saryal (1981-1993), Yalçın Göğüş (1993-1994), Ercan Ataer (1994-2000), Bekir Zühtü Uysal (2000-2006), Haşmet Türkoğlu (2006-2018). Mevcut yayınları incelemem sonucunda, derneğin başlangıç yıllarında daha aktif olduğu ve sanayi ile daha içiçe olduğunun farkına vardım. İlerleyen yıllarda, dergi açısından gelişimin çok daha hızlı ve olumlu yönde olduğu anlaşılmaktadır. Derneğin ilk kurulduğu yıllardaki yayınlar incelendiğinde, makale sayısının 3 veya 4 ile sınırlı olduğu bunun yanında sektörel firmalardan haberler, dernek haberleri, dünya çapındaki ısı bilimi ve tekniği ile ilgili gelişmeler, kongreler ve benzeri etkinliklerin duyurulduğu gözlenmektedir. Ayrıca, derginin iç kısımlarında oldukça fazla reklam alındığı göze çarpmaktadır. Derginin bu yapısının Bekir Zühtü Uysal'ın başkanlığını yaptığı döneme kadar sürdüğü, Zühtü Uysal'ın gayretleri ve yönlendirmesi ile derginin daha bilimsel bir yapıya büründüğü, dergi içerisine hiç bir reklam alınmadığı gözlenmektedir. Bu gayretler neticesinde Haşmet Türkoğlu döneminde dergi Science Citation Index Expanded tarafından taranmaya başlamıştır. Dernek yönetimi 1976 yılından 1993 yılına kadar ODTÜ bünyesinde gerçekleştirilmiş, Ercan Ataer'in başkanlığı ile birlikte 1994 yılından sonra Gazi Üniversitesi'ne geçmiştir. Derneğin kuruluşundan bu yana geçen süre içerisinde, Dernek Yönetim Kurullarında yer alan kişilerin profilleri incelendiğinde, Nuri Saryal döneminde sanayiden kişilerin de yönetim kurullarına katıldığı gözlenmektedir. Örneğin ünlü isimlerden bazıları, Celal Okutan, Üzeyir Garih. ve birkaç diğer isim. Bu belirtilen isimlerin haricinde, tüm yönetim kurulları akademisyenlerden oluşmuştur.
- S15. Görev ve sorumluluklar açısından değerlendirdiğinizde, TIBTD ile diğer dernekler ve benzeri yapılanmalar arasındaki ilişkiler nasıl olmalıdır? ve

nasıl geliştirilebilir? Kurumlar arası ortak projeleri hayata geçirmek mümkün müdür?

C15. Başkan teması olarak seçmiş olduğum “sınırları aş ufkunu genişlet” ifadesi rastgele seçilmemiştir. Bu ifade, kurumlar arasındaki ilişkilerin geliştirilmesini ve ortak çalışmaların desteklenmesini kapsamaktadır. Bu ifadede geçen "kurumlar" ile, hem yurtiçi hem de yurtdışındaki dernek, federasyon vb. yapılanmalar kastedilmiştir. Başkan olarak, ısı bilimine katkı koymak amacıyla, ulusal ve uluslararası projelerin gerçekleştirilmesini dernek misyonuna dahil etmek niyetindeyim.. Bu amaca yönelik olarak, benzer yapılanmalar ile iletişime geçilmesi ve ortak akıl ile hareket edilmesi planlanmaktadır.

S16. İfade etmek istediğini başka düşünce, öneri ve yorumunuz var mı?

C16. Yukarıda bahsetmiş olduğum hedeflere ulaşmanın kolay olmadığını biliyorum. Bu hedeflere ulaşmak için, dernek yönetim kurulunda komisyonlar kurmayı planlıyorum. Bunun yanı sıra, dernek yönetimi olarak bilimsel aktivitelere yoğunlaşmasını kolaylaştırmak için Dernek Sekreteryası oluşturulmayı planlıyorum.

Not: Bu röportaj 11 Mart 2019 tarihinde Turkish HVAC News websitesinde yayınlanmıştır.

<https://www.turkishhvacnews.com/2019/03/09/turkish-society-of-thermal-sciences-and-technology-thn-interview/>